

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 50, veliki
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 jutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništva št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Zaupanja potrebujemo

Nov dom si gradimo v novi državi. Čutimo in se zavedamo, da je za to treba vseh moči, strnjenege, celotnega dela, zlasti še tistega ljubečega, globokega, ki ga vrše osnovne celice novega obširnega doma, to so družine. Zato vroče želimo vsi, posebno matere — mati sem sama in poznam poleg svojega tudi trpljenje in hrepenenje še marsikatero matere — želimo: da bi se v našem novem skupnem domu ne dušila zasebna energija, ki je na delu za njegovo lepoto in veličino, da bi ne izločali niti drobca zasebnih, prostovoljnih, tolikokrat naravnost dragocenih prispevkov k temu delu, da bi jih marveč z dobrohotnostjo in z zaupanjem množili do največje mere.

Prav posebno nam je za vzgojo, prosveto in šolo. Zasebno delo je bilo tu v preteklih časih tako zaslužno, veselo, nova pota utirajoče, da je postavilo nas prezirane Slovence glede analfabetstva v časih rajne Avstrije pred gosposko laško ljudstvo na častno mesto, takoj za Čehi in Nemci. Imeli smo mož, duhovnikov in lajkov, imeli smo žen redovnic in posvetnih, ki so poznali požrtvovalnost, ki so snovali, ljubili in delali. Tudi naša mlada, naša narodna država takih delavcev gotovo ne bo zametala. Saj je vse to delo vsak čas izpostavljeno kritiki države in staršev in se manjverne prispevki prav tako vsak čas lahko izločajo, manjvredne šole lahko ukinejo.

Pa ne samo širšemu, skupnemu domu bi škodilo izločanje zasebnega sodelovanja za prosveto, izobrazbo in šolo, še veliko škodljivejše bi bilo kot znak nezaupanja ožjemu družinskemu domu. Vzete bi bile staršem po možnosti vse pravice, ostalo bi jim samo pravo trpljenje in skrb za otrokovo telo. Tista enaka in večja skrb, ki sili očeta in mater, da dajeta otroku hrano in obleko, ju sili tudi, da odpirata tudi njegovemu duhu najvarnejšo pot v duhovno lepoto, v izobrazbo, v plemenitost in značajnost.

Koliko so nam tu pomagale naše zasebne, n. pr. naše redovne šole! Koliko zaupanja staršev so si pridobile s svojim skrbnim, preizkušenim delom! Hudo nam je že, če so zapostavljene, še žalostnejše bi jih bilo izgubiti. Vzgojile so že nešteto otrok, poznejših prvovrstnih delavcev v življenju. Obvarovale so jih razširjajoče se nprave pokvarjenosti, ki se v mnogih šolah tako težko zajezi. In naša nova domovina more le z moralno zdravim čistim rodod biti srečna.

Enako in še bolj pa je odvisna od moralnega zdravja, od čistosti in notranje plemenitosti prihodnost mladine, kakovost njenega dela, njena sreča in sreča sedanjih in prihodnjih, starih in novih družin. Le nepokvarjena mlada duša je zmožna ljubezni in požrtvovalnosti, pokvarjena mladina pa je podobna ptici s strtimi krili. Brez energije je, brez sile za delo, razbila je svojo moč, ostarela je in izžeta v najlepših, cvetja najbogatejših letih.

Če bi si pridobili roditelji s svojim delom gmotnega bogastva, bi jim pridobljeno imetje država ščitila; če pa darujejo težko delo svojih dni in sladki mir svojih moči, da vzgoje domovini sveže in pomlajujoče krvi, tedaj je pač najmanj, kar jim gre: zaupanje domovine in pomoč. Gorje, če bi očetje in matere zaupanja ne bili več vredni! Vsako stremeljenje po blaginji mladine bi izžvenelo v prazno, če bi tisti, kateri otroke že po naravi ljubijo, ne stremeli prvi za tem, da postanejo otroci čim najboljši ljudje. Grozna priča tega dejstva nam je sovjetska Rusija. Ima najvzornjšo mladinsko zakonodajo in vendar se zastojni trudi, da bi dvignila zavržene milijone brezdomnih otrok in jih preobrazila v koristne ljudi. To veliko bogastvo mladine, katero bi bilo zrastle iz onih brezdomnih trum, je postalo državi taka šiba, da najvernejši, najodličnejši sovjetski sodruzi skoraj mislijo na strojnice, ki naj rešijo to grozno vprašanje ruskih brezdomcev. To je posledica zanikanja rodbinske ljubezni in parola: uničimo škodljivi vpliv družine na otroke, ker družina ni mogla dovolj napojiti otrok s prevratnimi boljševiški idejami.

Gradimo torej notranjost svoje mlade domovine skupno in zaupno z vsemi rokami. Sodelujmo vsi, iskreno in zvesto. Varujmo se pred vsem pogubnih komunističnih metod nezaupnosti in sovražnosti proti rodbini. Skupno si ustvarjamo varna tla pod nogami, ne s kramarsko lokavostjo, hoteč drug drugega prekaniti, temveč z bratskim krščanskim hotenjem brata bližnjika nikoli oškodovati.

Mati.

Preokret v šolskem uprašanju

Najmerodajnejši krogi za sprejem zahtev katoliškega episkopata

Belgrad, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Agencija »Avala« poroča: Nj. Vel. kralj je sprejel snovi v avdienco pravosodnega ministra dr. Milana Srškiča in prosvetnega ministra dr. Božo Maksimoviča. Avdiencia je trajala od pol 7 do 8.

Glede šolske zakonodaje smo dobili naslednje informacije: Merodajni krogi so se tekom včerajšnjega in današnjega dne zavzeli za to, da bi prišlo glede šolske zakonodaje do kompromisa med stališčem prosvetnega ministrstva, ki je izraženo v zakonskih načrtih, predloženih Vrh. zakonodajnemu svetu, v katerih se je VZS v gotovih načelno važnih točkah postavil proti stališču prosvetnega ministrstva in stališčem katoliškega episkopata,

ki je bilo že večkrat poudarjeno in se je na najmerodajnejšem mestu zagotovilo, da ne bo uzakonjeno ničesar, s čimer bi se kratile pravice katoliške cerkve. Računa se, da bo mogoče prišlo v nekaj dneh do odločilnega prekreta in se bo iskalo z vseh strani sprejemljivega kompromisa.

Danes zvečer ob 11 je dopotovala iz Zagreba večja deputacija Narodne ženske zveze, ki je izraz organiziranih želja na Hrvatskem glede šolske zakonodaje. Deputacija se je javila tudi na dvoru in prosila za avdienco.

VZS bo tekom jutrišnjega zasedanja razpravljala načelno o predloženem osnutku ljudskoškolskega zakona.

Slavnosti ob kongresu „Fidaka“

Belgrad, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Z vseh strani države prihajajo poročila o velikih slavnostih, ki se bodo začele z jutrišnjim dnem. Tekom današnjega dne je prišlo v Belgrad že okrog 300 delegatov rezervnih častnikov v civilu in uniformi. Da bi se mogel organizirati sprejem na železniških postajah, so prosili vse večje izvenbelgrajske železniške postaje, da v Belgrad telefonično javijo, koliko častnikov potuje z vlakom. Pričakuje se, da pride do otvoritve, ki bo jutri, v Belgrad okrog 4000 delegatov.

Istočasno so tekom današnjega dneva pričeli v večjem številu prihajati v Belgrad skavti iz vse države ter se pričakuje, da bo pri teh slavnostih sodelovalo 2000 do 3000 skavtov. Imeli bodo tudi svoja posebna zborovanja in občni zbor. Skavti tekom današnjega dneva v skupinah ogledujejo mesto.

Ahil Reisdorf, predsednik »Fidaka«, pride jutri s Simplon orient ekspresom v Belgrad.

Tekom današnjega dneva so se vršile po vseh krajih južne Srbije, kamor so prišli francoski rezervni častniki, velike jugoslovansko-francoske manifestacije. V Skoplju in Bitolju so zbrani vsi južnosrbski generali ter so Francozi deležni slovesnih sprejemov in prisrčnih zdravic. V Belgradu so izvršili vse potrebno, da bo iluminacija mesta v teh slavnostnih dneh čim dostojnejša in impozantnejša.

Belgrad, 29. avg. G. Achille Reisdorf, predsednik Fidaka, prispe v Belgrad jutri v petek z orient ekspresom o pol 12.

Belgrad, 29. avg. Jutri prispe v Belgrad znani publicist Jaques Hencelles, bivši urednik lista »Information« ter pisec znane knjige »O balkanskih narodih«. Francoski publicist se bo nastanil v hotelu pri Srbskem kralju ter ostane v Belgradu nekaj dni.

Polet okoli sveta končan

Lakehurst, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Zeppelin« se je ob 12.55 srednjeevropskega časa pojavil nad Lakehurstom. Vrvi je vrgel ob 1.05, ob 1.12 pa se je dotaknil tal. S tem je bil končan »Zeppelinov« polet okoli sveta od Lakehursta do Lakehursta.

Newyork, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov je bil nad Newyorkom od 11.32 do 12.00 srednjeevropskega časa.

Newyork, 29. avg. (Tel. »Slov.«) O polnoči srednjeevropskega časa se je zrakoplov pojavil nad Chicagom. Nad mestom je krožil 20 minut, potem pa je krenil proti La Porte v Indiani in ob 22.40 ameriškega časa preletel Detroit, opolnoči pa je dosegel Cleveland. Radi pozne nočne ure se niso mogli dvigniti pripravljeni tamošnji zrakoplovi, tako da je prebivalcem Clevelanda izostal interesanten prizor, da bi videli na nebu naenkrat sedem zrakoplovov. Dvignilo pa se je več letal za častno spremstvo. Uro pozneje ob 5.57 srednjeevropskega časa je bil zrakoplov nad letališčem

Acron v Ohio, ob 9 jutraj so ga videli v Pittsburghu, nakar je v južnovzhodni smeri odplul proti gorovju Allegeny.

Ob 10 srednjeevropskega časa je dosegel zrakoplov Sunbury, 120 milj od Lakehursta. Letel je s hitrostjo 67 milj na uro. V Lakehurstu se je že ponoči nabralo mnogo radovednežev, ki so prenočevali kar v svojih avtomobilih. Na letališču je bil prisoten zastopnik nemške vlade in ameriškega ministrstva za zrakoplovstvo ter sprejemni odbor newyorškega mesta. Zastopnik ministrstva za zrakoplovstvo je izjavil, da bo Amerika že v kratkem razpolagala s trgovskim zračnim brodom, ker je »Zeppelin« nad vse dvome dokazal, da je transport po zraku praktičen in varen. Po sprejemu v Lakehurstu se bo dr. Eckener odpeljal naravnost v Washington na avdienco pri Hooverju. Slavnosti v Newyorku so se zato odgodile na petek. Pričakovati je, da se bo zrakoplov že v nedeljo vračal v Friedrichshafen.

Letalska nesreča v Zagrebu

Zagreb, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se je zgodila v Zagrebu letalska nesreča. Dijak narednik, rezervni pilot Oton Papež je dobil nalogo, da opiše pri letu spirale. Pri tem je tako nesrečno ravnal z letalom, da se je z enim krilom zadel v zemljo, pri čemer se je letalo popolnoma razbilo, letalec pa je bil težko ranjen. Obstoja upanje, da bo ostal pri življenju.

Letalske tekme male antante

Novi Sad, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Zjutraj ob pol 9 je krenila skupina naših letal, ki bo sodelovala v letalskih tekmah male antante in Poljske, preko Belgrada na Poljsko. Tekme se bodo vršile od 4. do 5. septembra. Naša skupina obstoja iz treh letal »Devoitin 27« in treh »BH 33«.

Naša delegacija odpotovala v Zenevo

Belgrad, 29. avg. G. Radomir Saponi, svetnik poslanstva, šef tiskovnega urada v ministrstvu zun. del in tehnični strokovnjak naše delegacije v Svetu Društva narodov, dr. Ivan Perne, šef odseka za Društvo narodov v ministrstvu zun. del in glavni tajnik naše delegacije pri Društvu narodov, ter tajnik naše delegacije za letošnje zasedanje Društva narodov g. Slavko Rajković, pripravnik ministrstva zun. del, so danes popoldne ob 17 odpotovali v Zenevo.

Pred obiskom angleške mornarice

Šibenik, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Oddelek angleške mornarice, ki pride te dni v Jadransko morje, bo obiskal Šibenik 6. septembra, kjer bo ostal do 26. prihodnjega meseca. Oddelek angleške mornarice pride v Šibenik v štirih skupinah. Najprej pridejo štiri ladje najnovejšega tipa, potem poveljniška ladja s 7 podmornicami in 2 rušilcema, nato še divizija rušilcev in matična ladja za letala »Eagle«. Ta oddelek angleške mornarice je največji, ki je kdaj obiskal Šibenik. V Šibeniku ostane angleška mornarica delj časa, ker je šibeniška luka zelo pripravna.

Katoliška katedrala v Belgradu

Belgrad, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Svoječasno je belgrajska občina dovolila odboru za zidanje katoliške katedrale v Belgradu zemljišče 8000 kv. m., za kar je obstojal tudi sklep občinskega sveta. Danes pa je belgrajski nadškof nenadoma prejel pismo, da se da na razpolago samo 4000 kv. m. Zdi se, da odbor te ponudbe ne bo mogel sprejeti, ker je prostor premajhen in ker si belgrajska občina vrhu tega še pridržuje pravico, da ostali, v ta namen svoječasnno že dovoljeni prostor zazida z lastnimi stavbami.

Kongres Glavne zadružne zveze v kraljevini SHS

se bo vršil v nedeljo 1. septembra dopoldne v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. — Začetek ob 9. uri.

Na vzporedu kongresa so predavanja:

1. Ing. Varga: »Desetletnica obstoja in dela Glavne zadružne zveze«.
2. Dr. J. Basaj: »Zadruga in zadružna zakonodaja«.
3. Ing. V. Djordjević: »Zadružništvo kot gospodarski sistem«.
4. M. Stibler: »Naše zadružno šolstvo«.
5. N. Jagatić: »Načela zadružne organizacije«.
6. M. Glavina: »Življenjsko vprašanje našega kmetijskega zadružništva«.

Prva štiri predavanja bodo dopoldne, ostali dve popoldne. Popoldne se kongres prične ob 3. uri.

Ob isti priliki se vrši tudi v Ljubljani na velesejmu zadružna razstava, ki jo priredijo skupno zadružne zveze v Sloveniji.

Otvoritev razstave se izvrši v soboto 31. avgusta ob 10. uri dopoldne. Skupen ogled razstave pa bo tudi po končanju kongresa. Zadružna razstava bo odprta od 1. do 9. septembra.

Poklon čeških žen kraljici

Bled, 29. avgusta. Nj. Vel. kraljica Marija je danes sprejela gospo Šebo, soprogo češkoslovaškega poslanika Šebe v Belgradu. Ga. Šeba je izročila Nj. Vel. kraljici Mariji plenice za kraljeviča Andreja, ki so jih poklonile češkoslovaške žene v Belgradu. Nj. Vel. kraljica se je zahvalila gospej Šebi za pozornost češkoslovaških žena ter se pohvalno izrazila o sijajni izdelavi poklonjenih plenice v narodnih motivih.

Konference predsednika vlade

Belgrad, 29. avg. (>Avala.<) Predsednik ministrskega sveta general Peter Živković je imel danes popoldne konferenco z ministroma Nikolo Uzunovičem in dr. Srškičem.

Pričetek pouka na strokovnih šolah

Belgrad, 29. avg. (>Avala.<) Strokovne šole (trgovske akademije, tehnične in pomorske šole itd.), ki spadajo pod ministrstvo za trgovino in industrijo, bodo začele s poukom neodvisno od odložitve začetka šolskega leta v ostalih srednjih šolah, po predpisih tozadnih pravilnikov, ki so še vedno v veljavi.

Zvišanje prevoznine za premož in kurivo

Belgrad, 29. avg. (Tel. »Slov.«) 1. septembra bi morali stopiti v veljavo novi tarifi za prevoz premož, drv in stavbnega materiala. To odločbo je svoječasno izdalo železniško ministrstvo, da se civilno prebivalstvo preskrbi za zimo s potrebnim kurivom v počitnicah, da bi se tako razbremenila železnica na jesen, ko nastopa izvozna sezona in se navadno pojavi pomanjkanje vagonov. Proti tej odločbi je te dni v železniško ministrstvo naravnost deževalo prošenj in spomenic od privatnikov, gospodarskih zbornic in tudi državnih ustanov. Po informacijah, ki smo jih danes dobili v železniškem ministrstvu, odločitev, ali se odstopi od novih tarifov, še ni padla, in so vse druge govore brezpredmetne.

Belgrajske vesti

29. avgusta.

Patriarha srbske cerkve je povabil odbor za zidanje pravoslavne kapelice v Celju, da jo pride posvetiti. Patriarh je želji ugodil in obljubil, da pride tekom septembra v Celje.

Zakon o agraru bo prišel v VZS na vrsto takoj, ko bosta predelana ljudsko-šolski in gozdarski zakon.

Odbor za narodno priznanje, ki obstoja v pravosodnem ministrstvu, se trenutno ukvarja z mislijo, da se organizira prenos posmrtnih ostankov jugoslovanskih vojakov iz Češkoslovaške.

Skopje in njegovo okolico je tekom današnjega dneva ponovno zadela poplava.

Načrt zakona o vinarstvu je izdelan v kmetijskem ministrstvu.

Beneš ponudil Avstriji veliko posojilo

Dunaj, 29. avg. »Sechs Uhr Abendblatt« poroča, da je češkoslovaški minister zunanjih del dr. Beneš na nedavnem sestanku z avstrijskim kanclerjem Streeruwitzem ponujal Avstriji posojilo 150 milijonov šilingov, da bi na ta način okrepil položaj dunajske vlade ter onemogočil ekstremne elemente, ki skušajo Avstrijo približati Italiji in Madjarski. List poudarja, da je dr. Beneš postopal popolnoma na svojo roko, ker sta Romunija in Jugoslavija izjavili, da se ne marata mešati v notranje avstrijske posle.

Politika angl. liberalne stranke

London, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Letno poročilo liberalne stranke, ki se je izdalo za kongres 3. oktobra v Nottinghamu, označuje izid volitev kot veliko razočaranje za liberalno stranko in da pomeni kljub obdržanim mandatom zgubljeno bitko. Od raznih resolucij je posebno zanimiva ona, ki zahteva v svrhu zopetne vzpostavitve avtoritete parlamenta: 1. da opozicija ne sme smatrati za svoj glavni cilj odstranitev vlade, temveč ji mora olajšati vodstvo javnih zadev. To načelo velja tudi za liberalno frakcijo, brez ozira na to, katera stranka je na vladi; 2. vlada ne sme odstopiti niti ne sme groziti z odstopom, razen pri vprašanih temeljnega pomena. V vseh drugih vprašanih manjšega pomena mora sprejeti sodbo parlamenta; 3. manjšinska vlada nima pravice razpustiti parlamenta, dokler ni poskusila vseh drugih sredstev za nadaljevanje vlade.

Herriot ne obišče Bolgarske

Sofija, 29. avg. a. Listi poročajo, da je Herriot definitivno odklonil poziv, da bi prišel na Bolgarsko. Herriot je svoj sklep opravičil s pomanjkanjem časa.

Kongres Demokratskega zgovora

Sofija, 29. avg. a. V političnih krogih se mnogo govori o potrebi, da se skliče kongres Demokratskega Zgovora. Kongres se bo vršil po izjavi tajnika te stranke Danailova v najkrajšem času.

Sofija, 29. avg. a. Koncem tega tedna pripe v Sofijo bolgarski poslanik v Rimu, general Vilkov.

Uspešen potek razorožitvenih pogajanj

London, 29. avg. (Tel. »Slov.«) General Dawes je danes zopet imel razgovor z Macdonaldom o razorožitvi na morju in predložil ameriško odločitev, ki se zelo blizu angleškemu stališču. Z dobro poučene angleške strani se je zvečer izjavilo, da je pričakovati zaključka angleško-ameriških pogajanj približno v desetih dneh, to je neposredno potem, ko se bo Macdonald po tridnevem bivanju v Zenevi vrnil v London. Macdonald bo imel med tem v Zenevi tudi priliko, da se bo o rezultatu svojih pogajanj z Dawesom pomenil tudi z razorožitvenimi strokovnjaki Francije in Italije.

De Pinedo demisioniral

Rim, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Znani italijanski letalski general de Pinedo je prosil, da se ga odpusti kot namestnika šefa generalnega štaba italijanskega zrakoplovstva. Mussolini je demisijo sprejel in ostane de Pinedo v ministrstvu za zrakoplovstvo na razpoloženju. Za njegovega naslednika je bil imenovan brigadni letalski general Valle.

Vesti iz Hrvaške

Zagreb, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Te dni se je povečala Strossmayerjeva galerija za večje število slik in umetnin, ki jih je odstopila galeriji zagrebska mestna občina. Slike so vse delo naših najboljših umetnikov in jih je 30. Mestna občina je slike odstopila galeriji pod pogojem, da ostanejo še nadalje last mestne občine, ker so slike v galeriji samo javnosti v ogled razstavljene.

Istočasno se je izvršila cenitev umetnin zagrebske občine, ki predstavljajo vrednost 12 milijonov Din. Največ je vreden Jelačićev spomenik na Jelačićevem trgu, ki se ceni na 3 milijone Din, za njim pa pride Strossmayerjev spomenik, ki predstavlja vrednost 2 milijona Din.

Osijek, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Oblasti so dobile podatke o škodi, ki so jo povzročila zadnja neurja v Sremu. Največ je trpelo mesto Ilog, kjer je voda porušila večino hiš ter odnesla mnogo domače živine. Od poljskih pridelkov so zelo trpeli hmeljski nasadi in vinogradi. Več hiš je pogorelo vsled strele. Na Fruški gori je uničenih veliko cest ter je promet zelo omejen. Sava še nadalje narašča in še vedno preti jo nevarne poplave.

Dunajska vremenska napoved: Jasno in zelo toplo.

Novosadska vremenska napoved. V glavnem jasno, mestoma oblačno in slab dež. Temperatura se bo malo dvignila.

Zaključek haaške konference

Haag, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Ker je danes popoldne Francija v političnem pogledu izkazala svojo gesto, je zvečer tudi Nemčija v finančnem pogledu popustila od svojega stališča, s tem pa je tudi končana naloga haaške konference, ki je prišla do uspešnega zaključka. Jutrišnji dan se bo porabil za določitev nekaterih podrobnosti, tako da bo šele v soboto svečana zaključna seja konference. Nemške finančne koncesije so v bistvu sledeče: 1. Nemčija se odreka svoji udeležbi pri presežku 300 milijonov mark ob prehodu z Dawesovega k Youngovemu načrtu. Nemčija je sicer od vsega začetka zahtevala delež pri tem presežku, njene pravice pa niso bile priznane. Nemčija se je odrekla temu zato, da ne bi več ogrožala končnega sporazuma med državami upnicami in da ne bi ničesar več bilo na poti uveljavljanju Youngovega načrta. 2. Glede stroškov zasedbe se je dosegel sledeči sporazum: Ustanovila se bo skupna blagajna vseh držav, ki so prizadete pri zasedbi, z enkratnim fondom 60 milijonov mark, v katerega plača Nemčija enkratno vsoto 30 milijonov, vse druge države pa tudi 30 milijonov (na Belgijo odpade 900.000 mark). Iz tega fonda se morajo kriti vsi stroški zasedbe. Preko tega zneska nima Nemčija nobenih obveznosti v tem pogledu. Zato je v interesu zasedbenih držav, da brez ozira na politične dogovore čim bolj pospešijo končni sporazum. 3. Nemčija se

odreka povrnitvi škode, nastale vsled zasedbe, tako rekoč kot priznanje za hitro izpraznitev. Ostale države se pa tudi odrečejo zahtevi, da bi Nemčija vrnila predjume, katere so zasedbene države že izplačale za stroške zasedbe. Pri škodi, povzročeni po zasedbi, gre za vsoto 40 milijonov mark, pri predjumi, kateri se Nemčiji ne vračunajo, pa gre za 20 do 30 milijonov mark. Tako ureditev s skupnim obojestranskim črtanjem dolgov je predlagala najprej Anglija in se je v resnici tudi najprej sklenila z Anglijo, potem pa sta k temu pristopili tudi Francija in Belgija. Plaćevanje nemških anuitet se je uredilo tako, da znaša prva anuiteta namesto 660 milijonov odslej 700.5 milijonov mark ter bo anuiteta polagoma v prihodnjih 20 letih padla na 667 milijonov, po nadaljnjih 17 letih pa 612 milijonov mark.

Besedo dobe strokovnjaki

Pariz, 29. avg. (Tel. »Slov.«) »Matin« poroča, da bodo po doseženem sporazumu z Nemčijo strokovnjaki že začetkom prihodnjega tedna začeli svoje delo v Berlinu, Parizu in morda tudi v Londonu. Izdelovanje poročila o praktični izvedbi Youngovega načrta in o organizaciji reparacijske banke bo trajalo najmanj en mesec. Oktobra pa se bodo zastopniki vlad zopet sestali h končni dogotovitvi pogodbe.

Sporazum glede izpraznitve Porenja Izpraznjevanje se prične sredi septembra in bo do konca julija 1939 končano

Haag, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Seja delegatov šestih držav po banketu pri angleški delegaciji je bila končana šele ob 2 zjutraj. Vendar pa je ta seja ostala brezuspešna.

Posvetovanju sta se danes dopoldne radi utrujenosti dr. Stresemann nadaljevala z zakasnitvijo. V glavnem je šlo za vprašanje plačila stroškov zasedbe in je dr. Wirth predlagal, da bi se ti stroški na vse udeležene države razdelili enako. Ideja ustanovitve skupnega fonda ima največ upanja na uspeh, dasi je še negotovo, kako se bodo razdelile posamezne kvote. Ob 11 so se sestali ministri interesiranih držav in politični sporazum se je posrečil. Koncem junija 1939 bodo zadnje inozemske čete zapustile Porenje. Ob 22 je politična komisija soglasno odobrila poročilo, ki ugotavlja, da so se Francija, Belgija in Anglija, ki so zasedle Porenje, dogovorile, da se določi začetek izpraznjevanja na rok sredi septembra. Belgijske in angleške čete bodo takoj popolnoma izpraznile Porenje, tako da bo izpraznjevanje končano v treh mesecih. Tudi Francija bo takoj začela z izpraznjevanjem drugega pasu, tretji pa bodo začele francoske čete izpraznjevati takoj, ko bosta francoski in nemški parlament ratificirala Youngov načrt, potem pa se bo nadaljevalo izpraznjevanje nepretrgoma z največjo hitrostjo, tako da bo izpraznitev končana najpozneje v osmih mesecih. Kot zadnji termin velja konec julija 1939. Briand je izrečno izjavil, da z začetkom izpraznjevanja ne bo čakal, da bi Youngov načrt ratificirala vsaka posamezna država, ki je na tem načrtu interesirana. Ta politični sporazum se je dosegel neodvisno od finančnega vprašanja, o katerem se bodo zedinili danes popoldne.

Pariz, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Desničarski listi napadajo Brianda, da je preveč popuščal. »Echo de Paris« piše, da bo morala

Francija sedaj prevzeti največji del stroškov. Briand iz zastavljenega Porenja ni znal pridobiti koristi.

Sporazum tudi glede poravnalne komisije

Haag, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Glede komisije za poravnavo se je dosegel sporazum v tem smislu, da bi za spore, ki bi nastali iz čl. 42 in 43 versailske pogodbe, zadostovale s prizadevanjem za prijateljsko ureditev med Nemčijo na eni in Francijo in Belgijo na drugi strani one komisije, ki so predvidene že v locarnski pogodbi. S tem bi se nič ne spremenilo pri že obstoječem pravnem položaju. O težkočah, ki bi nastale, bi torej odločevala ali nemško-francoska ali pa nemško-belgijska komisija, predvidena v locarnski pogodbi. S tako ureditvijo pa vendar nobeni udeleženi državi ni prepovedano, v primeru potrebe zahtevati intervencijo Sveta Društva narodov.

Na današnji seji politične komisije je imel Henderson pomemben govor, ki se bo dobesedno objavil, ker Henderson na jutrišnji zaključni seji ne bo prisoten. Za Hendersonom so govorili Briand, Huismans, Stresemann, Grandi in Adači. Stresemann je posebno hvallil zasluge Hendersona pri ureditvi porenjskega vprašanja in se mu zahvalil, da je vprašanje izpraznitve obravnaval brez vsake zveze s finančnimi vprašanji. Da je sploh prišlo do sporazuma, se je prav posebno zahvaliti ljubeznivosti in energiji Hendersona. Videti je seveda tudi, da se je tudi Briand osebno zelo zavzemal za ureditev kočljivega vprašanja, dasi je pri tem čisto zašel v hude konflikte s svojim kabineto v Parizu. Prvi datum za izpraznitev, ki ga je imenoval Briand, je bil 31. oktober 1939, potem je popustil do konca septembra, nazadnje pa je pristal na konec junija 1939.

Papež in dogodki v Palestini

Rim, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Italijanski listi obširno pišejo o dogodkih v Palestini, ki so povzročili tudi pozornost papeža in najvišjih vatikanskih mest. V Vatikanu se trdi, da bi fanatizem Arabcev, ki je do sedaj dovedel samo do težkih izgredov proti Židom, utegnil povzročiti žrtve tudi med krščanskimi elementi v Palestini. Papež je pozval jeruzalemskega pa-

triarha, da obširno poroča sv. stolici o zadnjih dogodkih. Po poročilih, ki jih je do sedaj prejel Vatikan, se Arabci do sedaj niso dotaknili katoliških institutov v Palestini. Na pobudo papeža so bili za nedoločen čas odgojeni vsi romarski vlaki v Palestino, ki so se do sedaj pripravljali.

Položaj v Palestini mirnejši

Jeruzalem, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Splošni položaj v Palestini je danes mirnejši, dasi napetost še vedno traja. V Jeruzalemu in Hajfi je koncentriranega 4000 mož angleškega vojaštva. Možnost splošne vstaje Arabcev je skoro izključena. V okolici Jeruzalema patrolirajo vojaški oklopni avtomobili in letala. Časopisi še vedno ne izhajajo. Vladni komunikacij opisujejo nemire kot boj dveh enako krivih strank, dočim je vlada nevtralni razsodnik.

London, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Po dogovoru z vlado se je ustanovila necenzurirana posebna zveza zionističnega izvršnega odbora v Londonu in enakega odbora v Jeruzalemu, tako da oba odbora nemoteno lahko občujeta med seboj. Jeruzalemski odbor javlja med drugim, da je včeraj zvečer v Hajfi zopet prišlo do bojev med Židi in Arabci, v katerih je bilo več Židov ubitih in ranjenih. Arabske zgube se do sedaj niso mogle ugotoviti. Židovsko prebivalstvo je izpraznilo več ogroženih delov mesta Hajfe in se zbralo v okraju Hada Hakarwal, ki je do sedaj odbil vse arabske napade. V Tel Avivu in v Jafi je sedaj mir. V Jafi, kjer

je velika večina prebivalstva arabska, je razpoloženje zelo nervozno, posebno ker so našli tam umorjeni dve arabski rodbini. V nekaterih večjih židovskih kolonijah, v katerih se je radi varnosti prebivalstva odredila evakuacija, se prebivalci upirajo tej naredbi in pravijo, da se sami lahko branijo.

Muslimani proti Ballourovim deklaraciji

London, 29. avg. a. Reuter poroča iz New Yorka, da so muslimani priredili velike manifestacije, ter zahtevali izpremembo vladavine. Obenem so napadli svoječasno Balfourovo deklaracijo ter zahtevali, da se izpremeni mandat Društva narodov.

Arabska misel ustaja

Vse angleške vesti, ki prihajajo iz Palestine, javljajo, da se arabska plemena na Sinajskem polotoku, v Transjordani in v južnih delih Sirije nevarno gibljejo, kar vznemirja angleške vojaške oblasti. V Egiptu so bili Židom prepovedani vsi protestni shodi.

Židje protestirajo

Varšava, 29. avg. Skupina židovskih rudarjev iz rudnika Dombrove je odšla pred angleški konzulat v Katovicah ter pobila okna na zgradbi konzulata. Policija je morala nato intervenirati ter je aretirala več demonstrantov.

Varšava, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Po vsej Poljski so se vršile manifestacije radi dogodb v Palestini. Manifestacije so bile v splošnem mirne, samo v Lvovu je prišlo včeraj do krvavih spopadov, ko je policija hotela razkropiti 1000 židovskih demonstrantov. Policija je morala rabiti orožje in je ranila 15 oseb. Druga demonstracija 2000 židovskih študentov pred angleškim konzulatom pa je bila preprečena.

Praga, 29. avg. (Tel. »Slov.«) V Pragi je bilo danes prvo židovsko protestno zborovanje proti dogodkom v Palestini.

London, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Danes je 2000 Židov priredilo prvo protestno zborovanje proti dogodkom v Palestini. Na shodu je prišlo do hrupnih prizorov, ker so hoteli Arabcem prijazni elementi shod prekiniti.

Newyork, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Ameriški milijonarji Rosenbaum, Strauss in Warburg so darovali vsak po 25.000 dolarjev za palestinske begunce. Javne zbirke so v dveh dneh nabrale 63.000 dolarjev. Včeraj se je nad 1000 židovskih ameriških bojevnikov iz svetovne vojni prostovoljno prijavilo za boje proti Arabcem.

Bauernbund vstopil v Heimwehr

Dunaj, 29. avg. Kmečka zveza na Nižjem Avstrijskem je sklenila, pristopiti kompaktno v Heimwehr. Ta zveza šteje 100.000 članov. V političnih krogih se pripisuje temu dejstvu velik pomen.

Povodni vsepovsodi

London, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Iz Kaire se poroča, da je reka Nil silno narasla in že dosegla najvišje stanje vode od leta 1887. dalje. Ravno tako se poroča o silnem naraščanju reke Inda, posebno v pokrajini Pendžab. Tudi reka Kabul je narasla. Prebivalstvo v nižje ležečih krajih je moralo neutegoma zbežati. Brzobjavne, telefonske in železniške zveze se pretrgane.

Samomor bivšega poslanca HSS

Osijek, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Osiješki veliki župan je prejel iz Požege obvestilo, da je v Trenkovi pri Požegi napravil samomour bivši poslanec HSS Zelič. V prijavi, ki jo je prejelo orožništvo, ni naznačen razlog, zakaj je bivši poslanec izvršil samomour.

Izplačevanje kuponov investicijskega posojila

Belgrad, 29. avgusta. Odsek za državne dolgove ministrstva financ objavljajo skrajni rok za izplačilo kuponov št. 6. obveznic 7% investicijskega posojila iz l. 1921 to-le: Ker zastara s 15. septembrom pravica do izplačila kupona št. 6. obveznic 7% investicijskega posojila iz l. 1921, opozarja odsek za državne dolgove vse banke in denarne zavode, ki vrše službo po tem posojilu, da ustavijo s 1. septembrom izplačilo kuponov št. 6. gornjega posojila, ker zastarajo s 15. septembrom, kakor tudi da vse izplačane kupone št. 6. dostavijo temu odelnju takoj, a najdalje do 14. septembra tega leta. Kuponi, glede katerih se bo ugotovilo, da so bil odposlani po 14. septembru odseku za državne dolgove, bodo vrnjeni ne likvidirani. V krajih, kjer obstojajo podružnice Narodne banke, lahko pooblašene banke in denarni zavodi, ki vrše izplačilo kuponov, oddajo kupone št. 6. podružnicam Narodne banke do 14. septembra t. l.

Ekshurzija praških študentov

Belgrad, 29. avgusta. Dijaki visoke šole političnih nauk v Pragi odpotujejo na veliko ekshurzijo po naši državi ter odidejo iz Prage v soboto 31. t. m. V našo državo prispejo preko Dunaja. V Ljubljani in Zagrebu bodo ostali po dva dni, nakar si bodo ogledali razna mesta po Dalmaciji. V Belgrad bodo potovali preko Mostarja in Sarajeva. Nato si bodo ogledali še Skoplje ter se 13. septembra vrnili preko Budimpešte v Prago, kamor prispejo 16. septembra.

Spomenica starokatolikov

Belgrad, 29. avg. (Tel. »Slov.«) Starokatoliški škof Kalodjera je poslal vladi spomenico, v kateri zahteva v glavnem, da naj se v bodočih proračunih postavijo vsote, ki bi zadostovale za primerno šolanje duhovnikov starokatolikov. Starokatolikom naj se zagotovi zidanje posebnega bogoslovja. Škof Kalodjera se pri tem sklicuje na narodnostne oziroma v delo, ki ga vrši starokatoliška cerkev. Nadalje opozarja, da starokatoliki v vsej državi nimajo niti najpotrebnejših učnih knjig ter bi bilo zato potrebno, da vlada imenuje enega profesorja, ki bi tekom bodočega leta sestavil najpotrebnejše knjige. To naj bi bil dr. Ivančič, ki je končal bogoslovne študije na Dunaju, bil profesor v Djakovu, izstopil iz katoliške in prestopil v starokatoliško cerkev in se sedaj udejstvuje kot posvetni profesor.

Kaj je novega

Koledar

Petek, 30. avgusta: Roza Limanska, devica; Feliks (Srečko), mučenec.

Dom za katoliške dijake v Zagrebu

V Zagrebu je na Starem sejnišču, ki se spreminja v najlepši mestni del, dograjena v vrsti popolnoma novih poslopj tudi krasna palača z mirno, dostojanstveno fasado. Napis na fasadi se glasi: »Konvikt sv. Krizina.« (Konvikt je posvečen sv. Marku Križevčanu.) Pod tem napisom sta nad glavnim vhom dva grba: hrvatski in škofjski. Te dni so obiskali zagrebški časnikiarji novodograjeno palačo. Sprejeli so jih v palači belgrajski nadškof in banatski administrator g. Rafael Rodić bodoči prefekt konvikta g. prof. dr. Ivan Hulenčič, soustanovnika in graditelja palače brata Carmelutti, ravnatelj Oskar Eggersdorfer, stavbenik Josip Anderlik ter še nekaj profesorjev in duhovnikov.

Prvo vprašanje časnikiarjev g. nadškofu je bilo, kaj ga je napotilo, da je zgradil ta konvikt. G. nadškof je odgovoril, da se je v začetku mislilo samo na zgradbo konvikta za katoliške vseučilišnike iz Vojvodine. Znano je, v kako prežalostnih razmerah stanujejo vseučilišniki, ki pridejo študirat v Zagreb, zakaj dosejani mali dijaki dom more sprejeti samo malenkostno število dijakov. Ostali dijaki so stanovali v slabih in nezdruživih hišah ter barakah, po raznih sirotiščih, solah in vojašnicah, nadlegovani od vsakega in povsod. Da se katoliškim dijakom preskrbi zdrav, moderen dom ter da se jim da tudi očetovsko nadzorstvo in duhovno vodstvo, je sklenjeno, da se v konvikt sprejmejo rimsko-katoliški dijaki iz vse države in vseh fakultet zagrebskega vseučilišča. Pripuščeni bodo tudi dijaki drugih veroizpovedi, vsi pa se morajo s častno besedo zavezati, da se bodo držali zavodskih pravil.

»Odkod sredstva, Prevzvišeni, za zgradbo tako velikega poslopja?«

Na to vprašanje je nadškof odgovoril: »Apostolska administratura v Velikem Bečkereku je kupila zemljišče od zagrebske mestne občine in dala zanj 1 in pol milijona dinarjev. Ostali denar si je izposodila pri Mestni hranilnici v Zagrebu in Prvi hrvatski štedilnici. Poslopje bo veljalo deset milijonov dinarjev. Z onim, kar bodo plačevali dijaki, se bo krila režija in amortiziralo posojilo. Disciplina v zavodu bo primerna položaju akademskih državljanov. Na čelu zavodu bodo trije duhovniki: upravitelj in dva prefekta. Že z dnem 1. oktobra se bodo dijaki sprejemali v konvikt, sredi oktobra pa bo svečana otvoritev.«

Časnikiarji so si nato gledali krasno palačo, ki obstoja iz treh, oziroma štirih poslopj in to iz uličnega, srednjega in dveh dvorišnih, ki sta spojeni, da izgledata kot eno poslopje. V podprtilišču uličnega poslopja se nahaja velika telovadnica, kopalnica, tople in hladne prhe, prostori za zdravnik in oprema za centralno kurjavo. V podprtilišču srednje zgradbe je jedilnica (28 metrov dolga in 18 metrov široka), v podprtilišču dvorišnega poslopja pa je velika kuhinja, urejena na najmodernejši način po sistemu Senking. Mize se dajo ogrevati s plinskimi cevmi, tako da se jed ne ohladi. Iz kuhinje v jedilnico se jedila dovažajo po tračnicah. Posoda se pere z aparati.

Na desni strani dvorišne zgradbe sta dve veliki dvorani, točno ena nad drugo. Dvorani sta 28 metrov dolgi, 14 metrov široki in 8 metrov visoki. Ena dvorana bo služila za razne prireditve, druga pa za kapelico. V kapelici bo postavil oltar sv. Krizina (Marka Križevčana). Na levi strani dvorišne zgradbe bodo stanovali sestre sv. Vinc. in služničad. Srednje poslopje ima dvorano, dolgo 28 metrov in 14 metrov široko in odprto na vse strani do steklene strehe. V ulični zgradbi so v

zgornjih nadstropjih uradni prostori, stanovanja za prefekte, bolniška soba in dijaške sobe. Vsega skupaj je 128 dijaških sob, med katerimi je 33 po dve postelji, vse ostale pa z eno posteljo. Vse sobe pa so tako prostorne (5,60 m dolge in 4 m široke, oziroma 5 m dolge in 3 m široke ter 3,3 m visoke), da se more vanje postaviti še po ena postelja. Vse dijaške sobe imajo elektriko, vodovod, parkete in centralno kurjavo. Hodniki so prevlečeni z eubolitom, ki drži toplino in ne povzroča hrupa. Seveda bodo tudi dvorane in hodniki ogrevani.

Končno je na vrhu zgradbe še terasa v velikosti 550 kvadratnih metrov, ki je namenjena dijakom za sprehode.

Dijaki dobe še radio-aparat, kegljišče itd. Poudariti je treba, da imajo vsa poslopja polno prostora, svetlobe in zraka, da so v notranjosti zelo pregledna in primerna. Iz katerega koli poslopja se vidi v vsa ostala tri poslopja.

Za stanovanje in popolno oskrbo bodo dijaki plačevali mesečno po 1300 Din (ki bodo stanovali v sobi z dvema posteljama, oziroma 1400, ki bodo stanovali v posebnih sobah. Konvikt se nahaja poleg tovarne »Penkalac«, nedaleč od tramvajске proge, ki vozi na Kanal. Edino, kar bi bilo še potrebno, je to, da se do konvikta primerno uredi cesta in okolica.

Ni treba poudarjati še posebej, kako ogromnega pomena bo novi konvikt za katoliške hrvatske mladino in tudi za slovensko mladino, ki študira v Zagrebu, saj bo konvikt dostopen tudi njej.

Strašna nesreča pri Slovenjgradcu

Maribor, 29. avgusta.

Dne 28. avgusta okoli pol ene popoldne je privozil Anton Horvat, šofer in prodajalec mesnatih izdelkov trdnice Rudolf Welle iz Krčevine pri Mariboru, v smeri iz Šmartna proti Otiškemu Vrh pri Slov. Gradcu. Vozil je s trgovskim avtomobilom v srednjem tempu. Ko pripelje z avtom do železniškega prehoda, ki nima nikakih zatvornic, privozi železniški stroj, kateri zgrabi avto v bok in ga vleče s šoferjem vred 76 metrov daleč. Avto je popolnoma razbit, a šofer je obležal tako težko poškodovan, da je danes jutraj ob petih umrl v slovenjgraški bolnišnici, ne da bi se bil zavedel. Očividci pripovedujejo, da je Horvat vozil iz Šmartna, kjer je okoli 12 odločil naročeno blago v trgovini Verdnic, zelo polagoma, a da je ovinek na mestu, kjer prekorači cesta železnico, tako nagel, da ni mogoče videti stroja ali vlaka. Horvata je

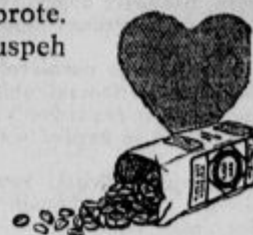
K avtomobilski nesreči pri Grosupljem.

Vi ste na počitnicah,

da se odpočijete. Izogibajte se radi tega tudi kofeina in uživajte kavo Hag brez kofeina. Prav nič ne pogrešate na okusu, kajti kava Hag je izvrstna prava zrnata kava, neprekosljive dobrote.

Nikdar pa ne škoduje zdravju in s tem poglubi uspeh Vašega zdravljenja in počitniškega oddiha.

Dobiva se v vseh trgovinah z mešanim blagom. Zahtevajte kavo Hag v hotelu in kavarni.

Kava Hag varuje srce in živce!

odpeljal slovenjgraški mehanik Tišler v nezvestnem stanju v bolnico. Govori se tudi, da je čudno, ko je lokomotiva še nad 70 m daleč vlekla avto in šoferja naprej. Šofer Horvat je bil rojen 1898 pri Sv. Benediktu v Slov. goricah in je bil že dve leti zaposlen pri tvrdki Welle. Bil je trezen in sposoben dečko. Pokopan bo v Slov. Gradcu. — Tovarnar g. Welle je takoj, ko je zvedel o nesreči, odpotoval na lice mesta. Za reveže občine Šmartno je podaril vse mesne izdelke, ki jih je vozil Horvat z avtomobilom. Razbiti avto je bil vreden okoli 40.000 Din in ni bil zavarovan.

Volitve v okrajne cestne odbore

(Dadaljnji izidi.)

Maribor, 29. avgusta.

Jelovec-Makole: Ivan Bogina, Gorican: Kiš Andrija, Podtucen: Josip Nedeljko, Sv. Juraj na Bregu: Luka Sesarič, Bočna: Franc Stiglic, Drensko rebro: Jožef Bouha, Stogovei: Gustav Novak, Dekanovi: Lisjak Martin, Santek Josip, Cankova: Vogler Viktor, Pečarovi: Zrinski Aleksander, Čakovce trg: Macekovič Matija. V Framu ni izvoljen Anton Potočnik, ampak Stern Franc iz Loke.

Avtomobilska nesreča pri Grosupljem

Včeraj popoldne okoli 10 se je peljala gospa dr. Fedranova, soproga zdravnika v Stični, s sinčkom na avtu tvrdke Renault. Pri Stari pošti blizu Grosuplja je naenkrat odpovedal volan, šofer je naglo zavrl zavoro, a bilo je prepozno. Zadelo so ob zidan steber pri ograji in ga podrl. Gospa je pri sunku dobila težke poškodbe na prsih, šofer ima le neznatne poškodbe, sinček je pa ostal popolnoma nepoškodovan. Spretni del avtomobila je docela razbit. Gospo so z drugim avtom prepljali na dom v Stični, kjer bo ostala v domači oskrbi.

Osebnosti

★ Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Zupnijski izpit so te dni dovršili v Mariboru naslednji gg.: Breznik Janez, kaplan v Bogojni v Prekmurju, Kupčič Janez, prefekt v dijaškem semenišču v Mariboru, Lužar Franc, kaplan pri Sv. Trojici v Halozah, Nendauer Matija, kaplan pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah in Peitler Alojzij, kaplan v Ljutomeru. — Nastavljen je za kaplana pri Sv. Barbari v Halozah Božnar Anton, dosedaj duhovnik ljubljanske škofije. Prestavljen je kaplan Alojzij Ciglar od Sv. Barbare v Halozah k Sv. Ani v Slov. Goricah.

★ Voditeljica dr. Krekove meščansko-gospodinske šole v Zg. Šiški je večraj 28. avg. odpotovala v Nemčijo za 5 tednov v svrhu proučavanja napredka tamošnjih gospodinskih šol.

Solske vesti

★ Na drž. gimnaziji v Kranju bo vpisovanje za šol. leto 1929-30 dne 11. septembra od 9 do 12 v direkt. pisarni za vse novince, dne 12. septembra od 9 do 12 za dosejane zavodove učence, dne 13. septembra od 9 do 12 za morebitne zamudnike, ki jih more biti sprejetih le toliko, kolikor bo še prostora v učilnicah. Podrobnejša navodila so na oglasni deski.

★ Tehniška srednja šola v Ljubljani opozarja, da se vključ poznejšemu začetku pouka na srednjih šolah ministrstva prosvete vrši vpisovanje od 2. do 5. septembra in se redni pouk prične 9. odnosno 10. septembra.

Julij Kaden-Bandrowski:

Cirk

(Z avtorjevim dovoljenjem prevel Fr. Vodnik.)

Iz zgodbe pod naslovom »Cirk« se preprašaš, kaj pomeni značaj v borbi in da na svetu niso premagani oni, ki so plemeniti v duhu. Iz pisateljevega Uvoda.

Zgodilo se je to docela nepričakovano. Nekega dne so se pojavili na vseh zidovih, plotih in stebrih našega mesta, kakor tudi v trgovinah, knjižarnah in apotekah velikanski plakati z napisom: SIDOLI.

Moj starejši brat, Irzek, je zaklical, ko jih je opazil: »Glej, kakšen plakat! Zgoraj je zapisano: Sidoli.«

Pod temi šesterimi velikimi črkami je bila na sinjem nebu naslikana množica slik. Lev, ki je skakal skozi obroče. Dama, polna kakor bi bila vilita iz rožnega sladkornega poliva, stoječa na sivem konju. Nekoliko pajacev, ki s cilindri na nosu prevračajo kozolce v zraku. Gospod v fraku, ki kadi cigaro, sedeč na stolpu iz dvajsetih stolcev. In veliko drugih imenitnih umetnosti, a na spodnjem delu plakata še enkrat z rdečimi črkami: SIDOLI.

V šoli je takoj po prvi uri, ko je nehal padati sneg in je posijalo solnce (vse to se je godilo koncem marca) zavpil Bazinski iz zadnje klopi v prvo Faliszewskemu: »Ti! Cirk je prišel, zdaj že ne bo več zime!«

Med drugo pavzo je Bazinski postavil stol na kateder. Usedel se je visoko na samo naslonjalo, kadeč pri tem svinčnik kakor cigaro. Med tretjim odmorom je prinesel Faliszewski obroč od izsušenega soda, ki je stal pod strešnim žlehom na dvorišču — in skakali smo.

Mateckemu toliko da ni rob tega obroča izbil očesa.

Po pouku smo idoč na prosto šli preko podolgovate veže in po vsem hodniku se je razlegala ena sama beseda: — Sidoli.

Ko smo se vračali domov, so se poleg prejšnjih pojavili drugi, še večji plakati z napisom: FRANCOSKA BORBA.

Pod temi besedami so bili naslikani atleti. Na rokah in nogah so imeli mišice nič manjše od gor na našem zemljevidu Evrope. Nekaj strašnega...

»Cirk je prišel!« smo zaklicali doma takoj v predsohi. »Kaj to pomeni Sidoli?«

»Ničesar ne pomeni.« Oče je skomignil z rameni. »Sidoli, ali Ciniselli. Vse eno. Italijanski priimek.«

»Čemu tedaj Sidoli, a ne na primer Ridoli?«

»Če bi Bazinski,« se je zasmel oče, »imel cirk, bi bil njegov priimek tiskan kot Sidoli in kak drug deček, dajmo na primer v Italiji, bi spet vprašal svojega očeta, kaj to pomeni »Bazinski?« Ali sedaj razumeš?«

Povedali smo, da razumemo, toda verjeli nismo. Sidoli — in Bazinski — lepa primera!

Iz tega pogovora se je takoj rodilo drugo vprašanje. Kdaj pojdemo v cirk? Oče je odvrnil, da imamo še čas. Nam se je zdelo, da nimamo niti trenutka do izgube, a — kajpada — tega nismo povedali.

Istega večera smo uprizorili cirk doma. Jezdili smo stojema na stilih. V šoli je bil med premorom tudi vedno cirk.

V ponedeljek jutraj nam je pripovedoval o vsem Bazinski, ki je bil tam v nedeljo s starši. Težko smo razumeli, kar je pripovedoval, toda vsi smo bili očarani. Govoril je kakor po angleško. Stresal je venomer besede — clown, salto mortale, žongler, žonglirati, amazonka, voltizer.

Svoje pripovedovanje je zaključil z resnično cirkuškim vzklikom: — Eja hop!...

Zvečer tistega dne smo splezali »po cirkuško« na posteljno ograjo. Odtam smo skakali v areno. Arena so bile blazine, nametane po tleh; prav ta večer so nam dali novo posteljnino. Skok je bil nevaren, a se je posrečil vsakokrat.

V šoli je bil Bazinski naš Sidoli. Matecki je metal žogo. V torek pred veroukom je povedal, da pristopi drugo leto sam k cirku.

V vseh odmorih se je vežbal v metanju. Nihče ga ni smel ovirati.

Med odmorom je moj starejši brat, Irzek, povedal kakor slučajno: »Matecki bo pristopil k cirku.«

To naj bi pomenilo, da če Matecki kar pristopa, bi mogli mi vsaj enkrat — iti.

Oče je odgovoril na to: Ba!

Kaj je mogel pomeniti takle — »ba?«...

Medtem se je zgodilo nekaj, kar je prepričalo celo našega očeta, sploh starše in sploh vse skupaj. Pojavili so se znova ogromni plakati, na katerih so bile le tri besede. Pred njimi so postajali vsi in jih brali, kot bi bila tam natisnjena cela povest: PYTLASINSKI PRIDE V APRILU.

Prihod Pytlasinskega, prihod tako znamenitega atleta in to poljskega, stavlja vprašanje cirka zelo odločno v ospredje,« je rekel oče na izprehodu.

Iz hvaležnosti smo Pytlasinskega takoj nazvali »našega Pytlasa«. Imel se je boriti s celo vrsto atletov v francoski borbi. Kdo koga premaga, da ga vrže popolnoma vznok in ga v tem položaju zadrži deset sekund.

Bazinski, ki je ostal v razredu Sidoli, je obenem postal Pytlasinski. Hodil je v cirk vsak dan in se je imenitno razumel na francosko borbo.

Med vsemi odmori smo se v razredu borili. Potem doma z bratom.

Bazinski je pravil, da »naš Pytlas« položi atlete vseh narodnosti kakor vžgalice. Če se nekoliko boji, to samo enega — Švicarja Neumana.

Bazinski je pokazal, kakšne mišice ima Neuman, a kakšne Pytlasinski. Za tega je nategoval iz vseh sil, za Neumana le do polovice.

»Toda,« je dodal in to nas je zelo vznemirjalo, »tu odločuje tudi še spretnost...«

Izkazalo se je, da se naš oče tudi razume na atlete. Ko je prišel časopis, je naglo razgrnil zadnjo stran in rekel na glas do mame: »No, no, Neuman ne zaostaja prav nič za Pytlasinskim v dviganju uteži.«

Tedaj smo se vrgli očetu za vrat z vzklikom: »V cirk!«

Zganil je časopis, rekel: »No, dobro,« in naslednjega dne smo šli.

Na »Cirkuški« ulici sva si dala z bratom častno besedo in to zares, da nikdar več v življenju ne bova šla v cirk, ako naš Pytlas ne zmaga. Priznati pa moram, da sva tukaj pri vходу pozabila na Pytlasa, na Neumana in na vse, kajti cirk nama je »strašno« ugaljal.

Dišal je. Kakor po konjih, kakor po vasi, kakor po bonbonih. Arena je bila na sredi, jasno, okrogla, posuta s peskom. Okrog in okrog ograja, srebrno pobarvana. Na vseh galerijah, prav do stropa, je bilo ljudi, ljudi brez konca.

Predstava se je začela z muziko. Igrala je tako hitro, da nama je bilo žal, ker nisva smela teči okrog in okrog arene. Nato so se odprla vrata in iz njih so priskakale amazonke na konjih. Sedeli smo tako blizu, da je letel na nas pesek izpod kopit.

Drobno kepico, ki me je zadela v rokah, sem si shranil v žep.

Cesa vsega ni bilo tam!

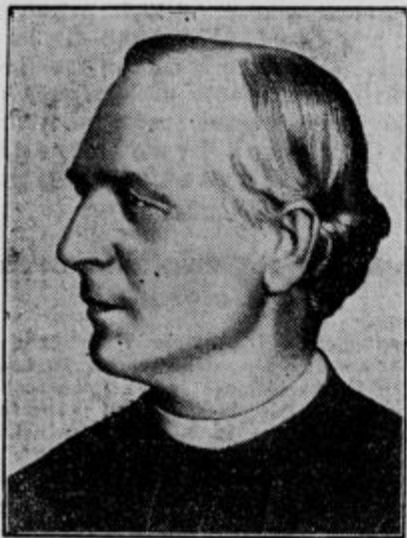
Žonglerji, telovadci, tri sestre na trapecih.

Sveta življenje in vrvenje

Nikdar siti ledeni grob

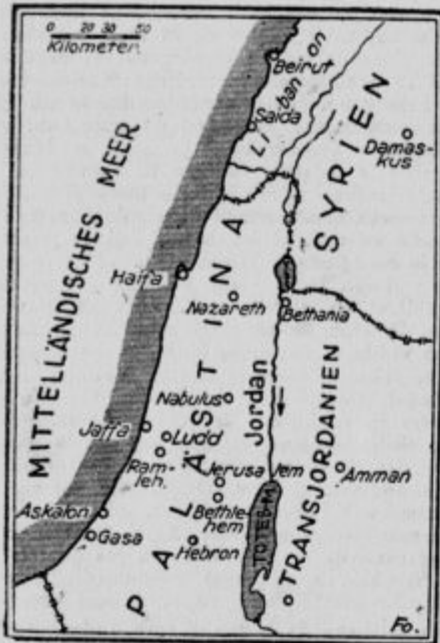
Pred kratkim smo poročali o položaju t časnih ruskih polarnih ekspedicijs. Sedaj brzojavljiva Sovjetska brzojavna agentura o strašnem doživljanju Samojlovičeve skupine:

Ledolomilec »Sedov« se nahaja tačas pri Franc Jožefovi deželi. Prof. Samojlovič se je izkrcal v velik čoln in se prepeljal na otok Scott, da bi na ledenih poljanah proučeval biološke pojave; načelnik ekspedicije Schmidt pa se je odpravil na kopno, da bi na ledu, kjer se je bila napravila globoka votlina, raziskoval vodo. Pod vodstvom kapitana Voronina je odšlo na kopno še nadaljnjih deset oseb. Ledolomilec je estal 50 metrov oddaljen od omenjene votline in se pečal z raziskovanjem ledu glede rastištva in živalstva.

P. Andrej Hlinka, voditelj slovaške ljudske stranke, ki je pred sodiščem odločno zagovarjal veleizdaje obtoženega slovaškega poslanca Tuko.

Komaj so člani ekspedicije stopili v ledeno votlino, so se ledene plošče premaknile ter vhod v votlino zaprle. Z največjo naglico so skušali raziskovalci splezati po ledu navzgor, toda plošče so se pod njihovo težo začele pogrezati. Z naporom vseh sil in v neprestani smrtni nevarnosti so se vzpehi na prosto v trenutku, ko se je votlina pod pritiskom ledu že začela pogrezati. Istočasno se je začelo gibati celokupno ledeno polje, se udrlo na ledolomilec in ga začelo potiskati proti visoki ledeni steni. Ledolomilec je mogel samo še potegniti kvišku čolne, ni pa

Palestinski zemljevid.

mogel rešiti Samojlovičeve skupine, ki je ostala na ledu brez živih in v skrajno nevarnem položaju. Šele naslednji dan se je posrečilo Samojloviču in njegovim ljudem, da so dospeli do ledolomilca. Pot do njega je bila tem težja, ker so morali vleči preko nakupičenih ledenih plošč tudi težki čoln. Vendar je bila topot raziskovalcem sreča še mila, ker so vsi ušli zijajočemu ledenemu grobu.

Vse drugače tragično je potekla pot ameriški ekspediciji na ladji »Jeannette«, ki je poletel 1879, torej ravno pred 50 leti odplula iz San Franciscia proti Severnemu Ledenemu morju. Opremil je to znamenito ekspedicijo newyorški založnik Gordon Bennett. Pod vodstvom mladega pomorskega častnika De Longa je imela najprvo namen, da poišče Norden-skiöldovo ladjo »Vega«, o kateri že dolgo ni bilo nobene vesti. Toda v Beringovem prelivu je De Long zvedel, da je Norden-skiöld srečno objadral severno obal Azije in nadaljuje sedaj pot proti vzhodni obali. S tem je bila prva naloga »Jeannette« izvršena in De Long se je obrnil sedaj proti drugemu cilju: doseči severni tečaj.

De Long je imel s seboj 32 spremljevalcev; k opremlitvi so spadali eskimski psi, sani in čolni. Pluli so poizkušali kolikor mogoče v severnem pravcu, toda kmalu je zašla »Jeannette« v tak obilni polarni, visoko nako-

pičenega ledu, kakor enakega slučaja zgodovina polarnih voženj ne pozna.

Ze 6. septembra, ko se je nahajala ladja pri Vranglovi deželi, jo je oklenil led, iz katerega se ni mogla več rešiti. Meseca januarja 1880 je na ladji nastala razpoka, skozi katero je udirala voda; parne črpalke so delale 17 mesecev noč in dan, da so ohranili ladjo nad vodo. V tem stanju se je ladja z ledovjem vred počasi pomikala proti Novosibirskim otokom. To je tista velika otoška skupina, odkoder so prinašali nekoč ruski »iskatelji slonove kosti« ogromne množine mamutovih zob.

Tako je preteklo celo 1880. leto. De Long je skrbel, da je bila posadka neprestano zaposlena; na ladji se je vršil šolski pouk in razne športne igre, hodili so na lov na severne medvede. Toda mraz je bil večkrat tako silen, da je zamrznilo živo srebro. Na krovu samem je bilo ledeno mraz, ker je kljub vsem maštvam neprestano pronicala voda. Meseca junija 1881, ko se je nahajala ladja severnovzhodno od Novosibirskih otokov, je postal pritisk ledu neodoljiv. V največji naglici so z nosili z ladje na led živež, čolne, znanstvene priprave, obleko itd. Dne 13. junija 1881 je ladja izginila v globočino z razvito zastavo...

Sedaj se je začel križev pot preko grudega ledu. S seboj so vlekli tudi čolne, dokler niso slednjič dospeli do odprtega morja. Počivali so nekaj dni, nato pa razdelili v tri čolne zaloge in ljudi. De Longov čoln, ki je bil 6 metrov dolg, je dobil 13 mož, drugi čoln 10 mož s poročnikom Chippom na čelu in tretji čoln, ki mu je načeloval krmar Melville, tudi 10 mož.

Sredi septembra so se bližali ustju Lene, ko je nastal silen vihar ter je valovje požrlo Chippov čoln z vso posadko. Čez nekaj dni je De Long dosegel celino in kmalu nato tudi Melville. De Long je odposlal dva moža, da bi šla iskat pomoč. Sam je z ostalo skupino med strašnimi naporami prodiral proti jugu, pri čemer so vsi drug za drugim našli svoj grob. De Longovo truplo je kasneje našel Melville. On in njegova skupina ter oba De Longova odposlanca, vsega 13 ljudi od 32, so ostali živi, vsi drugi so postali žrtev polarnega ledu.

Čez tri leta so našli ob južnem koncu Grönlandije zamrznjene v ledu razne predmete z ladje »Jeannette«, med drugim tudi seznam živil z De Longovim podpisom. Iz tega je Frithjof Nansen sklepal, da mora iti preko celega polarnega področja v smeri Sibirija—Grönlandija močan morski tok. Da bi to dognal, se je odpravil Nansen na svojo znamenito pot, na kateri se je dal gnati zgolj od morskoga toka. V ta namen si je bil dal zgraditi posebno ladjo — »Fram«, ki je dejansko kljubovala polarnemu ledu. Nansen sicer ni došel na severni tečaj, vendar pomenja njegova ekspedicija enega najznamenitejših dejstev v zgodovini polarnega raziskovanja.

Smrt najslavnejšega angleškega defektiva

V Londonu je umrl v starosti 59 let slavni detektiv Albert Hawkins. Hawkins je bil najmočnejša opora londonske policije in najpopularnejši izmed velike detektivske petorice — »Big Five«. Po zunanosti je bil podoben boljsemu kmetu in so ga tudi splošno imenovali »Farmer«, posebno tudi zločinci. Na čudovito enostaven način je znal zvabiti zločince v past in razvozljati najbolj temne in zapletene kriminalne slučaje. V krog njegovih prijateljev in občudovalcev je spadal zlasti tudi znani angleški pisatelj Conan Doyle, ki je ovekovečil Hawkinsa v svojih detektivskih romanih pod imenom Sherlock Holmesa.

Hawkins se je pečal posebno rad s slučaji, v katerih je šlo za izsiljevanje. Nekega

Gospa Hanau, ustanoviteljica sleparske banke »Gazette du Franc« v Parizu, ki je tisočem izmamila vse njihove prihranke in jih spravila na beraško palico. V proces so zapletene tudi visoke osebnosti, radi česar se mora boriti preiskovalni sodnik z velikimi ovirami.

Dr. Niemcovič, ki je na šahovskih tekmah v Karlovih varih dosegel 15 točk in s tem zmago. — Slavna šahista Spielmann in Capablanca sta dosegla po 14½ točke.

dne je prejela policija od lorda Rothschilda ovadbo, da so mu došla tri izsiljevalna pisma, v katerih mu groze z atentatom, ako ne položi na točno določeno mesto v garderobi nekega londonskega hotela večji denarni znesek. Policija je stvar poverila Hawkinsu, kateremu je bilo sedaj predvsem za to, da zasači zločinca na činu, ker le tako ga je smel po angleškem zakonu aretirati in izročiti sodišču.

K položaju v Palestini: Zgoraj, levo obzidje objokovanja v Jeruzalemu; desno najmodernejša židovska naselbina. Spodaj od leve na desno: sedanji angleški vrhovni komisar Palestine Chancellor; Jaffska cesta v Jeruzalemu; sir Herbert Samuel, ki najbrže znova prevzame vrhovno komisarstvo v Palestini.

Hawkins je položil na določeno mesto razvoj bankovcev. Denarja ni zaznamoval, ker je doživel, da se zločinec takega denarja ne dotakne. Pač pa je bankovce posul z nevidnim prahom, ki pušča na rokah modrikaste madeže. Razen tega je bil svezan po silno tanki žici zvezan z električnim zvoncec v sosedni sobi.

Malo pred določeno uro se je Hawkins zaprl v to sobo in pripravil revolver. Kmalu nato je zvonec zaropotal in Hawkins je z napetim revolverjem stopil v garderobo. Tam je našel troje možkih. Zločinca med njimi je na prvi mah spoznal po tem, da si je nervozno trl in drgnil prste, na katerih so se poznali modri madeži.

Katakombe v Rusiji

Pred sovjetskim sodiščem v Samari je zadnjih 14 dni tekla razprava proti pravoslavnim redovnikom, ki so se nastanili v rudniških rovih pod mestom Samaro in tamkaj opravljali službo božjo in delili zakramente. Obtožnica jim je seveda očitala, da so hujskali kmete proti sovjetom in razprava je končala z razsodbo, ki določa za menihe stroge kazni.

Zveza med Črnim in Severnim Ledenim morjem

Iz Moskve poročajo, da bodo l. 1930. začeli graditi vodno zvezo Kama — Pečora. Celokupna dolžina plovne proge bo znašala 3000 km in bo vezala Kaspiško morje s Severnim Ledenim morjem; ko se pa odprta plovna pot med Volgo in Donom, bo odprta plovna pot med Črnim morjem in Severnim Ledenim morjem. Ob jezovih se zgradi tri velike električne centrale, ki bodo proizvajale letno 800 milijonov kilowattnih ur. Stroški vodne zveze so proračunani na 120 do 130 milijonov rubljev; od tega odpade na električne naprave 70—80 milijonov.

Neprijetna preizkušnja

Prebivalci vasi Nošanskaje v sibirskem okrožju Kanski so preživeli nedavno zelo težko noč. V vas je pridrla četa Belorusov v uniformi Kolčakovih častnikov iz l. 1920. ter se ustavila na trgu. Od tod so se razkropili po vasi in dvignili iz postelj vse člane krajevnega sovjeta in posebno voditelja tamkajšnjih komunistov. Rekli so jim, da je sovjetski režim v Moskvi padel, jih aretirali in odgnali v sami spodnji obleki na trg. Eden izmed prvih komunistov se je tako prestrašil, da je skočil skozi okno in kriče tekkel po ulici. Nekateri so se z junaškim mirom udajali v usodo, nekateri so prosili milosti in nekateri so se premoči hrabro upirali. Belorusi so zelo pazno motrili posameznike in njih obnašanje, kakor bi si hoteli vse dobro zapomniti. Nenadoma je završalo v vasi: »Kolčak je tu! Kolčak je tu!« Ljudje so se poskrili po kletih, večji del pa je bežal v gozd. Naslednje jutro se je vse mirno izšlo: Nočni »napad« je vprizorila sovjetska komisija za izčiščenje stranke — »Čistka«, da bi preizkusila zvestobo vaških sovjetskih činiteljev in prebivalstva.

„Kulturno zdravljenje“ pijancev

V tiskarni v Irkutsku so uvedli poizkus, da bi delavce s kulturnimi pripomočki odvadili pijančevanja. Poizkusi se vrše pod nadzorstvom celokupnega delavstva. Prvi mesec »kulturnega zdravljenja« pijancev je prinesel baje samo ta uspeh, da so začeli piti tudi taki, ki preje niso pili. Kljub temu upajo, da se bo poizkus obnesel.

Tudi judom hočejo vzeti Boga

Pred praznikom židovskega novega leta se je začela med židovskim prebivalstvom v Moskvi velika protiverska agitacija. Židovski »sodnji dan« se proglasi za »židovski praznik industrializacije«. Židovski delavci in obrtniki se pozivljejo, da zaslužek tega dne darujejo za industrializacijo dežele.

Smešnice

»Ali niste mislili na svojo bodočnost, obtoženec, ko ste šli poneverjat tuj denar?«
»O pač! Saj sem ga takoj vložil v banko.«

Gospodinja: »Vi ste torej brat naše Anel! Ali ste edini brat?«

Pismonoša: »Upam, da, milostljiva.«

»Ali vas ni sram, da o belem dnevu kolovratite pijani po ulicah?«

»Ni moja krivda. Hotel sem ostati do večera v gostilni, pa me je gostilničar vrgel ven.«

Pogled na chिकासke nebotičnike, preko katerih je letel Zeppelin.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Mizarski pomočnik

išče službe; nastopi takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9394.

Službo sluga

skladiščnika ali kaj sličnega iščem. Vložim kavčijo. Ponudbe na upravo pod značko »Služba 5«.

Službo dobe

Zastopnike (ce)

za obisk privatnih strank za prodajo zlatih in srebrnih predmetov na obroke išče »Alem« k. d., Zagreb, Nikolićeva ulica 7/L. Potrebna kavčija ali garancija 15.000 Din.

Potniki

in potnice za zelo ugoden predmet z 20% provizijo, se sprejmejo za vse kraje v državi. Gajret, Zemun, Pašičev trg 5.

Dva hlapca

pridna in trezna, eden h konjem, drugi k goveji živini, če mogoče nekoliko znanja nemščine, se sprejmeta. Pismene ponudbe na Oskrbništvo Loka pri Zidanem mostu.

Pleskar, pomočnikov

več dobrih takoj sprejemem. Ivan Strojani, Ljubljana, Sv. Petra nasip 65.

Prodajalka

mešane stroke dobro vešča tudi manufakture, se takoj sprejme. Ponudbe na upravo »Slov.« brez priloge znamk pod št. 9405

Hlapec

za kmetijska dela se sprejme takoj v župnišče v Kranju.

Šivilje za dežnike

dobe delo na dom. Tovarna Vidmar. Pred škofijo št. 19, Ljubljana.

Krepkega dečka

poštenega, kateri ima veselje do pekarske obrti, sprejme pod ugodnimi pogoji kot vajenca parna pekarna Josipa Lavtižar v Kranjski gori.

Trgovska učenka

zdrava, poštena in pridna, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine, po možnosti znanje nemškega jezika, se sprejme v trgovino z mešanim blagom v manjšem mestu. Ponudbe pod »Zanesljiva in pridna št. 9389« na upravo »Slov.«

Čevljarški pomočnik

dobro izvežban se sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9378.

Kupimo

Kupimo

trgov. specerijsko opravilo. Ponudbe na: Konzum, Kongresni trg 2.

Sadje in zelenjad

vsake vrste vkuhavajte samo v originalnih **Weckovih** pripravah za vkuhanje. Zahtevajte samo Wecka pri vseh trgovcih. Tovarniška zaloga FRUCTUS, LJUBLJANA, Krekov trg 10. Zastopstvo v Mariboru: Carl Lotz in Pinter & Lenard; Celje: Josip Jagodič.

Prodamo

Bencin motor

36 akumul., pod ugodnimi pogoji naprodam v Smarlnem ob Savi 16. — Natančna pojasnila daje »Vincentinum«, Ljubljana.

Motorno kolo

po ceni naprodam. Vprašaj v Kamnici pri Mariboru. Bračko.

Portal za trgovino

ugodno naprodam, 4 m širok, 3,50 m visok in 100 cm globok, z dvema izločbama in pri strani še dve male, vhod v sredi, mecesnov les, skoraj nov, v najboljšem stanju, zraven tudi senčnik, se vsled prezidave po zelo nizki ceni takoj proda. Vprašati pri upravi Slovenca pod št. 9260.

Pouk

Šoferska šola

prva oblastv. koncesijon., Čamerik, Ljubljana (Jugosavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih. s pričetkom vsakega ponedelja

Posrestva

Gostilniško posrestvo

z vsem inventarjem, na periferiji Ljubljane, ceno naprodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9336.

Vnajem

Gostilno v najem

restavracijo ali hotel — iščem na prometnih točkah. — Ponudbe upravi Slovenca pod »Sigurno«.

Razno

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemička čistilna perja. Zagreb, Ilica 82.

Kislo zelje

nov, prvovrstno, rezano in cele glavice za sarmo v sodčkih, dobavlja po naročilu v vsaki množini po konkurenčni ceni. — G. Erklavec — Kodeljovo št. 313, Ljubljana.

Žaganje drv

najceneje Uran Franc, Vilharjeva c. Tel. 28-20.

Pšenično moko

najboljših mlinov tudi najceneje elatrgovina žita in mlevskih izdelkov

A. VOLK, Ljubljana

Resljeva cesta 24.

Brinje

dobite najceneje pri

Fran Počganič, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Družabnika (co)

za dobro idočo modno krojačnico za gospode in dame v dobri industriji, kraju, letni dohodki 150 tisoč Din, sprejem takoj — kateri(a) položi 5000 Din v obrt. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Nastop takoj«.

Vsakovrstno

zlafo kupuje

po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wollova ulica št. 3.

Objave

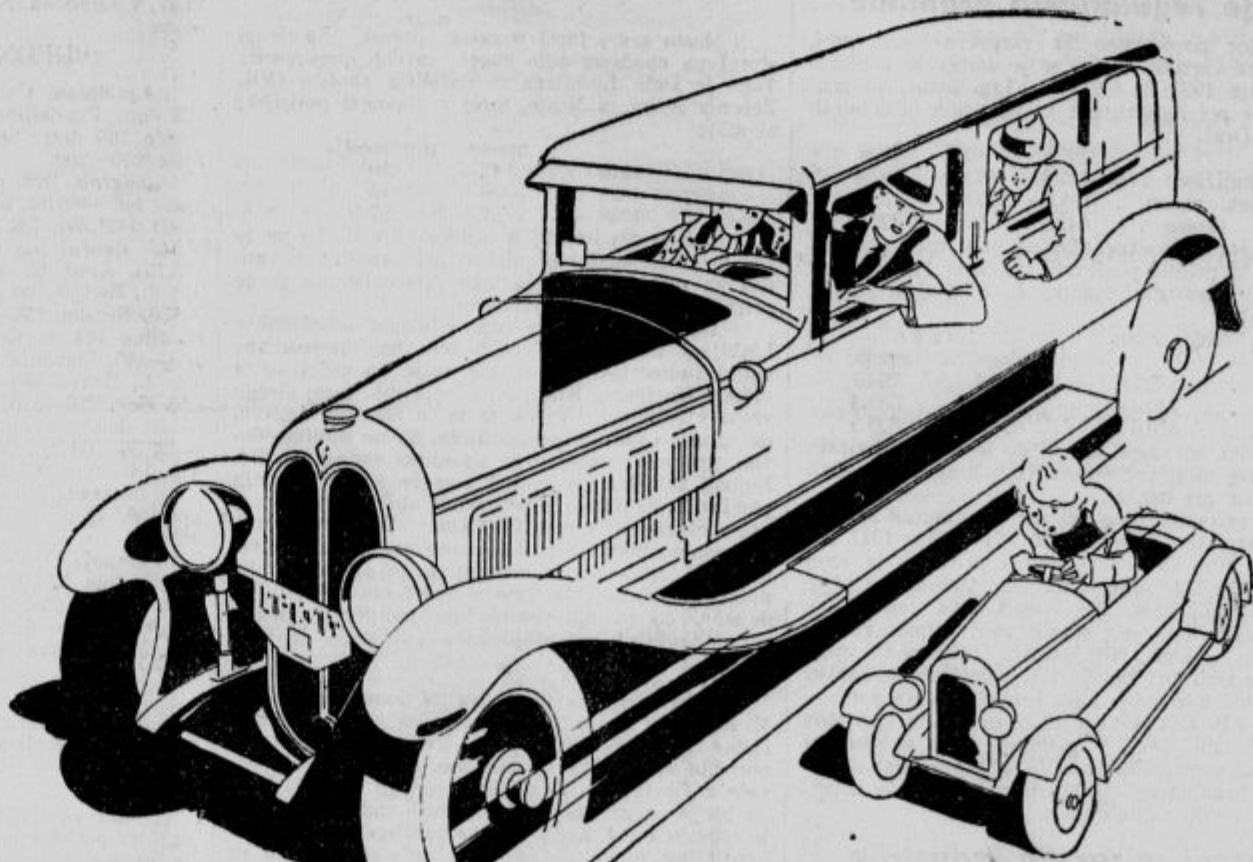
Izjava!

Podpisani obžalujem pro- ti Ivanu Lasanu, trgovcu z vinom v Ljubljani, iz- nešene obdolžitve kot ne- osnovane ter se mu za- hvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Belé Jakob.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

Močen in gibčen in eleganten za oba

Oakland je ljubljene razvajenih avtomobilistov

Ljubke linije Oaklanda, njegov vitki radiator — simbol gibčnosti in jakosti motorja — in harmonične barve raznih modelov so ta voz vse povsodi priljubile med mladim moškim in ženskim svetom.

In Oakland deluje tako kakor obeta s svojo vnajstjo. Nagel pri startu in voljan, kadar je treba pospešiti hitrost, z lahkoto razvija brzine, ki jih boste tudi na samotnih cestah le

redko uporabili. Protiutež tej bliskoviti hitrosti so s posebno skrbjo izdelane Oaklandove Steeldraulic — zavore, ki so tako popolne, da se voz po nekaj sekundah ustavi kakor uko-

pan. Voz si morete ogledati pri vseh zastopnikih Oaklanda, tudi na cesti ga lahko preizkusite; prodajalec vam bo na zahtevo rade volje dovolil poskusno vožnjo.

Oakland — Pontiac

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE
CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI AVTOMOBILI — G. M. C. TOVORNI AVTOMOBILI
FISHERJEVE KAROSERIJE

PROIZVODI GENERAL MOTORS

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočam pre- tužno vest, da se je naš nad vse ljubljani soprog, oče, ded, brat, stric, tast in svak, gospod

IVAN PIBERNIK

davčni upravitelj v pokoju

danes ob pol 18 po dolgotrajni, trpljenjapolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 60. letu življenja, preselil v boljšo večnost. Tupo nepozabnega pokojnika bo prepeljano v petek, dne 30. t. m. ob 18 iz doma žalosti Opekarska cesta št. 17 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v trnovski cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 28. avgusta 1929.

Tončka Pibernik, soproga.

Ivan, Božo, Minka, Franci, Vera, Mirko, Milena, otroci in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod.

Francis Jammes:

Rožni venec v solncu

lijansčino, potem pa je naenkrat obmolnila, dala Dominiki otroka nazaj, zaprla oči, položila roke na odejo ter dejala z milim glasom:

Izražala se je naglo v francoščini, mešani z ita- »Moj Kristus, ko si šel v nebo na praznik, na katerega sem bila krščena, si pustil svojo Mater na zemlji. Spoznal si, da je pametno, če se ločiš od nje, zakaj vse si premeril z vrha križa, in vedel si, da ti bo Mati kmalu sledila. Ona je sprejela to žrtev. Danes sem jaz mati, ki odhaja in zapušča svojega sina. Podarim ti ga radevolje za svojo bol.«

Dominika je zamrmrala:

»Mira! ...«

Nagnila je malega Januaria in pritisnila njegovo lice na lice one, koje duša se je pripravljala na vne- bohod.

Mira ni več odprla oči. Dejala je:

»Izročam ti ga in mirno umrjem, Dominika.«

Kmalu pa je še dodala:

»Jezus, ti si za vrati, tvoja roka pritiska na klju- ko. Bila sem uboga dekle. Vstopi, jaz ti sledim.«

Culo se je samo ihtenje Dominike, in temu je odgovarjalo iz daljave ihtenje zvona Naše ljube Go- spe, ki je bila darovala svojega edinega Sina za člo- veško revščino.

Binkošti.

Sveti Duh razsvetljuje naša srca in jih odpre, enako kot solnce razsvetljuje in oplodi gnezda.

Mladi mož, ki je ljubil Dominiko, se je bil vkrcal na ladjo ter odpotoval v daljne dežele. Ni bil eden

onih, ki se romantično poglobljajo v posameznosti velike boli, zakaj njegova bol je bila preponosna. Odhajajoč bi lahko izrekel krščansko besedo: »Ne odhajam sam.«

Vse leto, odkar je bilo njegovo najdražje upanje uničeno, je sprejemal Boga vsak dan, zakaj na ladji je bil duhovnik.

Ladja se je že nekaj dni peljala ob obrežju otoka Guadelupe, kjer so učenjaki študirali morske živali in rastline. Leni morski valovi so počasi udarjali na nizko morsko obrežje, na katerem so tik oceana rastle kokosove palme. Vročina je bila neznosna. Mladi mož je stal na sprednjem delu ladje in gledal žalostno pokrajino, ki je spala svoje svinčeno spanje pod gorečimi jeziki, ki so padali z neba. Razmišljal je o skrivnosti Binkošti, zakaj navadil se je bil, kot Dominika, na oni način rožnega venca, ki združuje z vsakim delom posebno razmišljanje. Toda za koga naj bi bili ti jeziki, ko se na tej žalostni obali ni prikazala živa duša?

Na to morje, na katero so pripekali solnčni žarki, so spustili čoln, ki je zapustil zasidrano ladjo in se pripeljal k obrežju. Mladi mož je skočil na suho, pustil svoje tovariše in odhitel v skromno cerkev. Ko je vstopil, se je ustavil in solze so mu zalile oči, zakaj odkar je doživel svoj žalostni dan, ni mogel nikoli videti Lurške Matere božje, ne da bi jokali. In našel jo je spet tukaj na majhnem oltarju.

Pred Materjo božjo je klečala stara zamorka v rumeni obleki, z rokami suhimi kot tenka stebila glicinije. Pokleknil je poleg nje, in ona ga ni pogledala. Molil je dolgo, toda včasih je prekinil svoje razmišljanje o tretji slovesni skrivnosti, da se z gren- kobo v srcu spomni Dominike, ki se je veselo kre-

tala med svojimi sovrstnicami. Zakaj ga je storila tako nesrečnega? Zate, naš Gospod, hoče zapustiti svet, in pristati moramo na to žrtev.

Vstal je. Zamorka, ki se je menda zbudila iz dolge molitve, ga je nenadoma pogledala. Opazil je, da je bila videti silno žalostna. Ko je šel iz cerkve, mu je začela nekaj na dolgo in široko razlagati v kreolskem jeziku, ki ga ni prav nič razumel. Go- vorila mu je izredno živahno, ga prijala nervozno za rokam in ga skušala povleči seboj.

Naenkrat je zazvonilo poldan. Zamorka je nekaj trenutkov obmolnila, kakor da bi molila, potem mu je pa spet govorila v tujem jeziku.

Slučajno je šla ženska iz vaši mimo in dejala je mlademu možu po francosko:

»Poštena ženska je, toda ne pustite, da bi vas nadlegovala. Vsem ljudem pripoveduje svojo dolgo in žalostno zgodbo, če jo le hočeje poslušati.

Potem pa je rekla zamorki v kreolščini:

»Čuj Zeza, pusti no gospoda v miru! Saj vidiš, da ga ne zanima, kar mu pripoveduješ. Saj te niti ne razume ne!«

Ženska je odšla, zamorka pa je pripovedovala naprej in slednjič tako milo jokala, da je mladi mož nazadnje odnehal ter se pustil od nje odpeljati. Vedla ga je na pokopališče, kjer je bilo strašno vroče. Vse je bilo polno rdečih, rumenih in plavih rož, po ka- terih so se lovili metulji, čebele in druge žuželke. Zamorka ga je vedla naprej mimo grobov ter si delala pot v visoki gosti travi in med cvetlicami. Nazadnje ga je pripeljala v kotu do kamenite plošče, okoli katere je bil plevel skrbno odstranjen. Mladi mož se je sklonil in čital v kamen vklesane sledeče besede: